

УДК 159.9

БРИГАДИР М. Б.

Тернопільський національний економічний університет

ПСИХОЛОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті здійснено теоретичний аналіз поняття психологічної готовності фахівця до виконання своїх професійних обов'язків; описано компонентну структуру вказаного явища; визначено внутрішні та зовнішні умови успішної професійної самореалізації фахівців; запропоновано використання психологічних проектів в організації професійного становлення та саморозвитку студентів в освітньому закладу; представлено опис стратегічного, технологічного та діяльнісного рівнів психологічного проектування; розглянуто особливості створення професійної моделі майбутнього фахівця; виокремлено необхідні компетенції успішної професійної діяльності.

Ключові слова: професійна готовність, професійна компетентність, професійний розвиток, професійні знання, професійні вміння, психологічне проектування, задачний підхід, організаційний проект.

Постановка проблеми. Проблема готовності випускників ВНЗ до професійної діяльності є однією з актуальних у сучасній соціально-економічній ситуації, так як повноцінна реалізація отриманих теоретичних знань на практиці потребує наявності чітких умінь та особистісної готовності випускників до виконання своїх професійних обов'язків. Проте у системі підготовки майбутніх кадрів недостатньо враховуються об'єктивні тенденції особистісно-професійного становлення майбутнього фахівця у різноманітних умовах життєдіяльності. Теоретична грамотність є важливою, але недостатньою умовою професійної самореалізації фахівців. Ефективне виконання обов'язків вимагає наявності досвіду, індивідуально-творчого стилю і майстерності. Вирішення цієї проблеми можливе через створення та запровадження психологічних проектів професійного становлення майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема психологічної готовності фахівців до професійної діяльності досліджувалась у працях: М. Дьяченка, Н. Євдокимової, С. Максименка, В. Панка, Н. Пророк, Н.Чепелевої та ін. Методологічні основи організації практично-орієнтованого навчання розроблені та описані Ю. М. Швалбом. Особливості створення психологічних проектів обґрунтовані В. Л. Глазичевим, П. Г. Щедровицьким.

Мета статті: дослідити теоретичні, методологічні та прикладні аспекти використання психологічних проектів при формуванні психологічної готовності студентів до виконання своїх професійних обов'язків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема професійного розвитку особистості є

завжди актуальною. Значну частину свого життя людина присвячує пошуку професії та виконанню своїх професійних зобов'язань. Професійна діяльність стає способом особистісного самовираження та самореалізування, прояв професійного неможливий без особистісного і навпаки. Тому теоретичні та прикладні дослідження багатьох науковців зосереджені на вивченні особистісного і професійного розвитку фахівців. Поєднання двох аспектів прояву суб'єктності дає змогу визначити передумови та обставини появи особистісної зрілості і майстерності професіонала.

Професійний розвиток особистості фахівця – процес безперервний, вимагає постійної роботи над собою, своїм професійним становленням, удосконаленням, накопиченням, розвитком професійного і соціального досвіду, творчого потенціалу і т.ін. Ефективним результатом фахового розвитку особистості є поява професіоналізму та майстерності. Сьогодні у вітчизняній і зарубіжній літературі немає єдиного, цілісного розуміння професійного розвитку особистості та особистісного розвитку фахівця, дослідники наповнюють їх різним змістом залежно від об'єкта і мети дослідження.

Говорячи про психологічну готовність до професійної діяльності, дослідники використовують різну термінологію: професійна готовність психіки фахівця, готовність до сприйняття і рішення професійних завдань, психологічна готовність до діяльності, соціально-психологічна готовність до вирішення різного виду професійних завдань.

Незважаючи на відмінність підходів при визначенні психологічної готовності до діяльності,

більшість авторів виходять із загальної позиції у тому, що психологічна готовність є складним синтетичним утворенням, яке складається з комплексу різноманітних, пов'язаних між собою елементів.

Аналіз структури поняття «психологічна готовність до діяльності» показав, що дослідники включають до її складу різноманітні компоненти, що сприяють успішному здійсненню діяльності, часто наповнюючи їх схожим змістом: мотивація, яка обумовлює позитивне ставлення до професійної діяльності та її успішність, необхідний обсяг спеціальних знань, певний рівень умінь і навичок, комплекс професійно-значущих властивостей особистості.

У межах гуманістичного підходу готовність трактується через поняття психічного стану людини. Психічні стани – це психологічна характеристика особистості, що показує відносно статичні та перманентні моменти її душевних переживань [10]. З позицій особистісного підходу, стан готовності є проявом цілісності особистості у визначених умовах життя та діяльності. Це своєрідне внутрішнє налаштування, пристосування особистісних можливостей до успішних дій у певний момент. Психічний стан проявляється перед початком діяльності, передбачає остаточне прийняття рішення щодо виконання поставлених завдань [9]. Вивчаючи стан готовності, І.Зязюн [5], Н.Пророк [8] встановили, що він залежить від характеру майбутньої діяльності та від особистих якостей і властивостей людини. Умовою його появи є вміння передбачати ситуації майбутньої дії та наявність налаштованості і мобілізованості психіки на подолання труднощів і перешкод у досягненні певного результату.

Готовність, як особистісна характеристика, є системою структурованих компонентів (інтелектуальних, рефлексивних, психофізіологічних). Наявність та якість особистісної готовності фахівців до професійної діяльності залежить від показників розвитку інтелекту, комунікативності, емпатії, прогнозування, ідентифікації, самовизначення [1; 6; 8; 9; 11].

Структуру готовності можна представити такими взаємопов'язаними компонентами:

- мотиваційний компонент, який відображає усвідомлене ставлення фахівця до власної професійної діяльності; вказує на сформовані якості особистості, які відображаються в інтересі до діяльності, прагненні домогтися успіху; виявляє готовність фахівця актуалізувати і забезпечити необхідні

умови для організації професійної діяльності у заданих умовах й успішно виконати поставлене завдання;

- когнітивний компонент – інтегрує і фіксує необхідні знання про сутність професійної діяльності, варіанти її здійснення (дослідницька, проблемно-пошукова, творча, проектна), засоби її реалізації;
- операційно-діяльнісний компонент: ґрунтується на сукупності освоєних умінь з організації професійної роботи, фіксуючи досвід діяльності, який забезпечує виконання необхідної діяльності у різних стандартних і нестандартних ситуаціях практики;
- ціннісно-смысловий компонент: фіксує ставлення фахівця до процесу, змісту і результату професійної діяльності, відображає особистісну значущість виконуваної діяльності.

Інтегруючою ланкою зазначених компонентів є емоційно-вольова саморегуляція, вона нами розуміється як здатність людини реагувати адекватно на ситуації і регулювати виконання професійної діяльності. Це почуття професійної та соціальної відповідальності, впевненості в успіху, наснаги і керування собою, вміння мобілізації сил, зосереджені на завданні, подоланні страху і сумнівів перед невідомим.

Мотиваційний компонент займає чільне місце при формуванні психологічної готовності, він є стрижневим і надає сенсу діяльності, робить можливою реалізацію раніше засвоєних знань і вмінь. Слід зауважити, що психологічна готовність до діяльності неможлива без мотиваційної готовності, проте наявність мотивації ще не вказує на сформовану готовність. Саме у системі мотивів відображаються і проявляються найбільш значущі характеристики психологічної готовності до професійної діяльності, вони виявляються в особистісному спрямуванні, ідентифікуються через розуміння та прийняття себе та іншого як унікальної сутності, а також у мотиваційно-ціннісному ставленні до процесу надання професійних послуг через організацію суб'єкт-суб'єктних відносин.

Готовність до реалізації професійної діяльності може бути сформована тільки у контексті цілісності її основних структурних компонентів: мотиваційного, креативного, технологічного та рефлексивного. Ця проблема потребує вирішення двоєдиного завдання – формування у майбутнього фахівця готовності до сприйняття нового і розвитку вмінь діяти по-новому.

Стан сформованої готовності допомагає фахівцю успішно виконувати свої обов'язки, прави-

льно використовувати знання, навички, вміння, досвід, особистісні якості, зберігати самоконтроль і перебудовувати діяльність при виникненні бар'єрів і перешкод.

Аналізуючи явище професійної готовності, О.Деркач акцентує увагу на тому, що «...у випускників ВНЗ готовність до виконання професійної діяльності, яка є мірою оволодіння ними професійною майстерністю, треба досліджувати у діяльних проявах особистості, тоді особистість розвиває свої складні загальні та спеціальні можливості, водночас вона засвоює нові способи вирішення професійних завдань, розширює систему власних професійних умінь і навичок, змінює свою систему потреб і цінностей як суб'єкт праці» [3].

Якість підготовки фахівців оцінюють через призму особистісної та професійної готовності. Стан готовності характеризується актуалізацією та здатністю пристосування власного потенціалу особистості для успішного виконання діяльності [4]. Він передбачає наявність статичних та динамічних характеристик. До перших – слід віднести сформовані професійно значущі якості, здібності, характер, досвід. Вони важко піддаються видозміні, є інертними та стабільними. До динамічних – відносять такі ситуативні характеристики: усвідомлення завдань, умов, у яких буде відбуватися їх виконання, визначення шляхів досягнення і т.ін.

Також визначають зовнішні і внутрішні умови готовності. Перші є тими обставинами, у яких безпосередньо відбувається професійна реалізація фахівця, їх можна ще назвати організаційним кліматом. Сюди відносять: зміст завдань, міру їх проблемності, новизну, середовище діяльності, особливості стимулювання дій і результатів. До внутрішніх – відносять: мотивацію, прагнення до досягнення результату, оцінку ймовірності його досягнення, самооцінку власної підготовки; стан здоров'я і фізичне самопочуття, особистий досвід, мобілізацію сил для вирішення певних завдань, умінь контролювати і регулювати рівень свого стану готовності, вміння налаштовуватись, створювати оптимальні внутрішні умови для майбутньої діяльності [3; 6; 7].

Як зазначає М. Дяченко, готовність, як психічний стан, є налаштуванням на визначену поведінку при виконанні навчальних та трудових завдань, вона передбачає настановлення на активні та цілеспрямовані дії, актуалізацію і пристосування спроможностей особистості до успішного виконання дій у певний момент. Задіяння сукупності вказаних внутрішніх особливостей

особистості стає можливим при залученні таких механізмів: пізнавальних (розуміння професійно важливих задач, оцінка їх значущості, доцільність способів розв'язку, уявлення про вірогідні зміни щодо умов праці); емоційних (почуття професійної гідності та відповідальності, впевненість в успіху); мотиваційних (потреба успішно виконувати практичні завдання, інтерес до процесу їх вирішення, спрямованість на досягнення успіху та стремління показати себе з кращого боку); вольових (мобілізація сил, подолання сумнівів і т.ін. [4].

У підвищенні готовності майбутнього фахівця до ефективної професійної діяльності важливу роль відіграє рефлексія, здатність практичного фахівця орієнтуватися не тільки на результат своєї праці і шляхи її досягнення, але й самого себе як суб'єкта своєї діяльності. Здатність до рефлексії деякі науковці розглядають як основну умову розвитку особистості професіонала і як показник його зрілості у певному виді трудової активності [3].

Як стверджує М.Дьяченко: «Одним із показників професійної готовності студента є професійна мобільність, яка залежить від підготовленості студента не до одного виду діяльності, а до різних» [4]. Професійна мобільність, на думку автора, – «...можливість і здібність успішно переключатися на іншу діяльність чи змінювати вид праці. Основна умова професійної мобільності володіння системою узагальнених прийомів та вміння ефективно їх застосовувати при виконанні будь-яких завдань у різних сферах і порівняно легко переходити від одної діяльності до іншої» [4, с. 78]. Професійна мобільність повинна бути результатом оволодіння не одним видом підготовленості до діяльності, а історично створеними загальними формами і способами діяльності.

Важливою передумовою успішної професіоналізації є наявність ознак та характеристик, які засвідчують професійну придатність особистості. Саме вона визначає здібність та здатність людини до успішного професійного спілкування та діяльності. При володінні особистістю системою характеристик, необхідних для професії, професійна підготовка здійснюється досить легко.

Аналізуючи проблеми готовності до професійної діяльності основний акцент учені роблять на визначенні необхідної і достатньої кількості професійних знань, умінь і якостей особистості як для здійснення взагалі діяльності, так і реалізації у конкретній професії. Такий підхід значно звужує змістовий компонент підготовки фахів-

ців, максимально заповнюючи освітнє середовище теоретичним матеріалом, який систематизовано та в достатньо великому обсязі пропонується студентам. Поза увагою залишається практична складова підготовки, вона лише фрагментарно закріплюється окремими навчальними дисциплінами. Тому у випускників вищих навчальних закладів відсутня система практичних навичок та вмінь ситуативного професійного діяння.

Вирішення проблеми можливе через запровадження психологічного проектування освітнього процесу. Проектування – це вид діяльності, який не існує сам по собі, він виникає і логічно поєднаний з іншими способами майбутньотворення [2; 13; 14]. Зокрема виникає з програмування та продовжується у плануванні. Завдання психологічного проектування – зміна способів мислення.

Тут програмування – це породжуюча реальність проекту, воно визначає, що робити. Тому освітній процес першопочатково організований у програмах, які визначають зміст, обсяг та способи діяння. Плани – це гібриди, які поєднують у собі наявні умови та ресурси і містять багато компромісів. Основу і кістяк реалізації освітнього процесу становлять проекти, саме вони є містком між теорією і практикою, водночас технологією та стратегією професійної підготовки майбутніх фахівців.

Створення психологічних проектів професійної підготовки має здійснюватись на декількох рівнях: стратегічному, технологічному і діяльному. Перший – задає загальний орієнтир та змістовий напрямок руху в освітньому середовищі. Зокрема Ю. М. Швалб пропонує створення організаційних проектів [12], у яких чітко визначені задачі, зміст, технології професійної підготовки фахівців. Науковець розробив логіко-психологічні засади системи професійної підготовки, тим самим створивши універсальну методологічну схему побудови проектів такого рівня.

Діагностування в особистості ознак та властивостей, які відповідають певному типу професії є важливою передумовою її професійної підготовки та подальшого професійного становлення та самореалізування. При детальному вивченні психологічних властивостей й особливостей професійної діяльності стає можливим створення зразка, еталону, моделі майбутнього фахівця.

Використовуючи моделювання, науковці більш схильні пов'язувати цей спосіб майбутньотворення з теоретизуванням при роботі з

умовно існуючим об'єктом. Модель – це концептуальний інструмент, орієнтований, перш за все, на управління модельованим процесом чи явищем. Модель професії містить чітко визначену сукупність необхідних знань, умінь, навичок та компетенцій, якими має в ідеалі володіти фахівець. Перші три компоненти змістовно описані і внесені до нормативних документів, які регулюють та організовують освітній процес. Поза увагою залишаються такі компетенції: самостійно працювати, робота у трудовому колективі, прояв ініціативи та її реалізація, розкриття та задіяння власного творчого потенціалу.

Ю. М. Швалб розробив модель формування компетентності, яка складається з восьми послідовних етапів, кожний з яких передбачає вирішення специфічної задачі: 1) актуалізація сфери життєвого досвіду (практична задача); 2) демонстрація різноманітності можливих способів вирішення практичної задачі (учбово-практична задача); 3) порівняння можливих способів дії (учбова задача); 4) аналіз предмету дії як самостійного феномену (теоретична задача); 5) актуалізація професійної практики (учбово-професійна задача); 6) демонстрація зразків професійних способів вирішення практичної задачі (професійно-практична задача); 7) аналіз причин ефективності чи неефективності власних професійних дій (професійно-рефлексивна задача); 8) актуалізація досвіду розвитку професійних здібностей (задача на професіогенез) [12].

Традиційно методи навчання у межах освітніх закладів спрямовані лише на формування теоретично-знанневих структур. Дисципліни навчальних планів орієнтовані на подачу узагальнених системних концепцій, які різнопланово описують досліджувані процеси та явища. Практична складова підготовки залишається фрагментарною та обмежується набором демонстративних навичок і вмінь дії у чітко обумовленій, заданій навчальній ситуації (інші види задач не пропонуються). Для формування професійної компетенції студентів необхідне запровадження інноваційних форм організації навчання, які б забезпечували системне оволодіння прийомами фахової поведінки.

Для формування готовності майбутніх фахівців, доцільним є створення психологічних проектів як технологій реалізації освітніх стратегій. При цьому стає можлива реалізація інноваційних підходів та технік організації безпосередньої взаємодії викладача і студентів. Сьогодні успішно реалізуються у практиці підготовки студентів тренінгові заняття, інформаційно-ділові,

проектувальні, рефлексивні, організаційно-діяльнісні та ін. ігри, які забезпечують реалізацію практико-орієнтованого навчання [12]. Такі технології навчання ґрунтуються на використанні ситуативного компоненту, через вирішення практичних ситуацій, розв'язання системи задач різного типу, рефлексію способів діяння у них формуються практичні професійні навички та вміння.

Завершальним етапом професійного становлення у вищому навчальному закладі є вміння студентів створювати власні психологічні проекти професійної самоорганізації, практичного діяння та самореалізації. Їх наявність констатуватиме психологічну готовність випускників до практичної діяльності.

Висновки. Готовність є активно-діючим станом особистості, настановленням на визначену поведінку, мобілізацією зусиль для виконання завдання. Готовність до виконання професійної діяльності розмежовується на власне професійну та особистісну. Якісне виконання професійних обов'язків вимагає не лише наявності у професіонала певної сукупності знань та вмінь, але і дії внутрішньо-суб'єктних структур, які реалізують потенціал професіоналізму.

Традиційна підготовка фахівців здійснюється у межах знаннево-теоретичних схем організації навчального процесу. Оволодіння студентами системою компетенцій практичного використання, засвоєного у навчальному закладі, вимагає зміни організаційних форм освітньої взаємодії у бік практико-орієнтованого навчання. Нами пропонується використання психологічних проектів при організації освітнього процесу. Вони на стратегічному, технологічному та діяльному рівнях здатні переформатувати та перенаправити активність суб'єктів освітнього простору. Успішна реалізація психологічних проектів на практиці неможлива без використання системи тренінгових занять та організаційно-ділових ігор.

Список використаних джерел

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування : Навчальний посібник / С. В. Васьківська. — К. : Четверта хвиля, 2004. — 256 с.
2. Глазычев В. Л. Лекция об эволюции проектирования / В. Л. Глазычев // «Проектирование» (Крым, Новый Свет, июль 2001 г.) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001-1/8>.
3. Деркач А. А. Акмеология : Учебное пособие / А. А. Деркач, В. Г. Зазыкин. — СПб. : Питер, 2003. — 256 с.
4. Дьяченко М. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. Дьяченко. — Минск: БГУ, 1976. — 175 с.

5. Зязюн І. Педагогіка добра: ідеали і реалії : Науково-методичний посібник / І. Зязюн. — К.: МАУП, 2000. — 312 с.
6. Максименко С. Д. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога / С. Д. Максименко, Т. Б. Ільїна // Практична психологія та соціальна робота. — 1999. — № 1. — С. 2—6.
7. Панок В. Реформування змісту, форм і методів підготовки практикуючих психологів як нагальна вимога суспільної практики / В. Панок // Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичних психологів у вищих навчальних закладах. — К.: Ніка-Центр, 2002. — С. 18—28.
8. Пророк Н. В. Практичний психолог: професійно важливі якості / Н. В. Пророк // Психологія. — Донецьк. — 2002. — №1. — С. 16—17.
9. Рибалка В. В. Методологічне питання наукової психології / В. В. Рибалка. — К. : Ніка-Центр, 2003. — 204 с.
10. Трофімов Ю. Л. Психологія: підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. — К. : Либідь, 2001. — 560 с.
11. Чепелева Н. В. Проблеми личностной подготовки психолога-практика в условиях вуза / Н. В. Чепелева, Л. И. Уманец // Материалы международной конференции «Актуальные проблемы психологической службы. Теория и практика». — Одесса, 1992. — С. 111—113.
12. Швалб Ю. М. Методологічні засади розробки системи професійної освіти у вищому навчальному закладі (на матеріалі спеціальності «Соціальна робота») / Ю. М. Швалб // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: збірник наукових праць / за ред. С. Д. Максименка, Н. О. Євдокимової. Т. 2. — Вип. 5. — Миколаїв: МДУ імені В. О. Сухомлинського, 2010. — С. 298—306.
13. Щедровицкий П. Г. Лекция о метаметодологии проектирования / П. Г. Щедровицкий // «Проектирование» (Крым, Новый Свет, июль 2001 г.) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001-1/4>.
14. Щедровицкий П. Г. Лекция о пространстве проектирования / П. Г. Щедровицкий // «Проектирование» (Крым, Новый Свет, июль 2001 г.) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001-1/7>.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Vas'kivs'ka S. V. Osnovi psihologichnogo konsul'tuvannya: Navchal'nij posibnik / S. V. Vas'kyvs'ka. — K.: CHetverta hvilya, 2004. — 256 s.
2. Glazychev V. L. Lekciya ob ehvolucii proektirovaniya / V. L. Glazychev // «Proektirovaniye» (Krym, Novyj Svet, iyul' 2001 g.) [Elektronnij resurs] — Rezhim dostupu: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001-1/8>.
3. Derkach A. A. Akmeologiya: Uchebnoe posobie / A. A. Derkach, V. G. Zazykin. — SPb. : Piter, 2003. — 256 s.
4. D'yachenko M. Psihologicheskie problemy gotovnosti k deyatel'nosti / M. D'yachenko. — Minsk: BGU, 1976. — 175 s.
5. Zyazyun I. Pedagogika dobra: ideali i realii: Naukovometodichnij posibnik / I. Zyazyun. — K.: MAUP, 2000. — 312 s.
6. Maksimenko S. D. Do problemi rozrobki osvitno-kvalifikacijnoi harakteristiki suchasnogo psihologa / S. D. Maksimenko, T. B. Il'ina // Praktichna psihologiya ta social'na robota. — 1999. — № 1. — S. 2 — 6.
7. Panok V. Reformuvannya zmistu, form i metodiv pidgotovki praktikuyuchih psihologiv yak nagal'na vimoga suspil'noi praktiki / V. Panok // Problemi

- pidgotovki i pidvishchennya kvalifikacii praktichnih psihologiv u vishchih navchal'nih zakladah. — K.: Nika-Centr, 2002. — S. 18—28.
8. Prorok N. V. Praktichnij psiholog: profesijno vazhlivi yakosti / N. V. Prorok // Psihologiya. — Donec'k. — 2002. — №1. — S. 16—17.
 9. Ribalka V. V. Metodologichni pitannya naukovoi psihologii/ V. V. Ribalka. — K.: Nika-Centr, 2003. — 204 s.
 10. Trofimov YU. L. Psihologiya: pidruchnik / YU. L. Trofimov, V. V. Ribalka, P. A. Goncharuk ta in.; za red. YU. L. Trofimova. — K.: Libid', 2001. — 560 s.
 11. Chepeleva N. V. Problemy lichnostnoj podgotovki psihologa-praktika v usloviyah vuza / N. V. Chepeleva, L. I. Umanec // Materialy mezhdunarodnoj konferencii «Aktual'nye problemy psihologicheskoy sluzhby. Teoriya i praktika». — Odessa, 1992. — S.111—113.
 12. Shvalb YU. M. Metodologichni zasadi rozrobki sistemi profesijnoi osviti u vishchomu navchal'nomu zakladi (na material special'nosti «Social'na robota») / YU. M. Shvalb // Naukovij visnik Mikolaivs'kogo derzhavnogo universitetu imeni V. O. Suhomlins'kogo: zbirnik naukovih prac' / za red. S. D. Maksimenka, N. O. Evdokimovoï. T. 2. — Vip. 5. — Mikolaïv: MDU imeni V. O. Suhomlins'kogo, 2010. — S. 298 — 306.
 13. Shchedrovickij P. G. Lekciya o metametodologii proektirovaniya / P.G. Shchedrovickij // «Proektirovanie» (Krym, Novyj Svet, iyul' 2001 g.) [Elektronnij resurs] — Rezhim dostupu: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001—1/4>.
 14. Shchedrovickij P. G. Lekciya o prostranstve proektirovaniya / P. G. Shchedrovickij // «Proektirovanie» (Krym, Novyj Svet, iyul' 2001 g.) [Elektronnij resurs] — Rezhim dostupu: <http://www.shkp.ru/lib/archive/second/2001—1/7>.

БРИГАДИР М. Б.

ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ ПРИ ФОРМИРОВАНИИ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье осуществлен теоретический анализ психологической готовности специалиста к выполнению своих профессиональных обязанностей; описано компонентную структуру указанного явления; определены внутренние и внешние условия успешной профессиональной самореализации специалистов; предложено использование психологических проектов в организации профессионального становления и саморазвития студентов в образовательном учреждении; представлено описание стратегического, технологического и деятельностного уровней психологического проектирования; рассмотрены особенности создания профессиональной модели будущего специалиста; выделены необходимые компетенции успешной профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная готовность, профессиональная компетентность, профессиональное развитие, профессиональные знания, профессиональные умения, психологическое проектирование, задачный подход, организационный проект.

BRYGADYR M. B.

PSYCHOLOGICAL PROJECTION IN THE FORMATION PSYCHOLOGICAL READINESS STUDENTS FOR PROFESSIONAL WORK

This article provides a theoretical analysis of the concept of psychological readiness specialist to perform their professional duties defined components of personal and professional readiness. The author describes the component structure of psychological readiness, which includes: motivational, cognitive, operational and active, value-semantic components. The internal (motivation, the desire to achieve results, assessment of the probability of its achievement, self-assessment of their own training, health and physical health, personal experience, mobilizing forces for certain tasks, the ability to monitor and adjust the level of the state of readiness, the ability to configure and create optimal internal environment for future activities) and external (content objectives, measure their problematic, innovation, environment activities, particularly to stimulate action and results) are defined the successful professional fulfillment specialists are provided. Also the use of psychological projects of self-development and professional formation of students in a higher education institution is proposed; the strategic, technological and activity levels of psychological projection are described. The features create professional model professional future; singled out the necessary competencies of successful professional activity. The use of psychological projects in the organization of the educational process is proposed. They are at the strategic, technological, and the active levels are able to reformat and redirect the activity of subjects of educational space.

Keywords: professional readiness, professional competence, professional development, professional knowledge, professional skills, psychological design, of task approach, organizational design.

Стаття надійшла до редколегії 12 вересня 2014 року